

VERSLAG IROJ OOST-VLAANDEREN

28/11/2014

---

datum	28 november 2014
aanwezig	Patrick D'Oosterlinck (CLB), Bert Vanacker (voorzieningen VAPH), Sonja Ramboer (voorzieningen Jongerenwelzijn), Marc Bittremieux (voorzieningen Jongerenwelzijn), Paul Van den Bossche (VK), Karin Maes (minderjarigen), Ingrid Crabbe (ouders), Johan Van der Sypt (Pleegzorg O-VI), Tom Elen (ITP O-VI), Kim Vaneekhout (K&G), Marianne De Wael (CLB), Chantal Van Ophem (reflectiegroep ouders), David Van Steenberghe (reflectiegroep minderjarigen), Karin Maes (Kinderrechtwinkel), Toon Langeroot (kinder- en jeugdpsychiatrie), Krista De Vos (K&G), Ann Eelbode (K&G), Isabelle Quintens (OCJ/SDJ), Nele Van Nevel (Vlaamse overheid), Annemie Boone (K&G), Alain Slock (AWW), Raf Opstaele (GGZ), Tim Lamon (GGZ), Tim Leysens (VAPH), Joke Merlaen (AWW), Annemie Boone (Kind en Gezin), Kim Vaneekhout (Kind en Gezin), Joris Cracco (zorgcircuit middelenmisbruik minderjarigen), Tom Walgraeve (PICOV), Caroline Robberecht (Vlaamse overheid) Chantal Van de Kerckhove (provincie), Steven Van De Woestyne (provincie)
verontschuldigd	Agnes Ongenaë (AWW), Daniëlle Holvoet (voorzieningen VAPH), Walter Poppe (CAR)
voorzitter	Steven Van De Woestyne
verslaggever	Chantal Van de Kerckhove

Agenda :

0. Goedkeuring verslag IROJ 29/09/2014 en verwelkoming nieuwe leden
1. Regionale rapportage : ervaringen met de implementatie van het decreet IJH
2. Noden en vorming inzake participatieve basishouding, verontrusting en vermaatschappelijking
3. Toelichting onderzoek "omgaan met verontrusting door Eline Vyvey, U Gent
4. Planning regionale infosessies "de modules onthuld"
5. Dagelijkse praktijk in de samenwerking tussen politie/parket en hulpverlening
6. Stand van zaken cliëntovertegenwoordiging binnen IJH
7. Focusgroepen (toelichting door Tom Elen, ITP)
8. Varia
  - Verhouding crisisnetwerk tav IROJ
  - Aanbod DOP (dienst ondersteuningplan)
  - Overzicht provinciaal gesubsidieerde projecten
  - Bekendmaking "Huizen van het Kind"
  - Vraag platform minderjarigen (Bert Vanacker)
  - Folder bekendmaking diensten brede instap
  - Agenda volgend IROJ
  - Vergaderplanning 2015

Verwelkoming nieuwe gecoöpteerde leden :

- Tom Walgraeve, projectleider Picov (Project IntegraleJeugdHulp CLB Ondersteuning Vlaanderen)
- Joris Cracco, afdelingshoofd Residentieel Kortdurend Jongerenprogramma (RKJ) De Sleutel, namens het Zorgcircuit Middenmisbruik Minderjarigen
- David Van Steenberghe, namens de reflectiegroep minderjarigen.
- Chantal Van Ophem, namens de reflectiegroep ouders.

0. Goedkeuring en opvolging verslag IROJ 26/09/2014

- Reactie vanuit het regionaal overleg BJB Waas en Dender bij de passus betreffende het uitbreidings- en transitiebeleid Jongerenwelzijn : men betreurt dat inzake afstemming tussen voorzieningen niets vermeld staat over de aanpak in de regio Waas en Dender, terwijl dit over andere regio's wel het geval is. In de regio Waas en Dender maakte men zeer expliciet werk van onderlinge afstemming , niet alleen tussen de organisaties BJB maar ook met alle actoren BJB (jeugdrechtters, parket, sociale dienst JRB,...) én met alle andere sectoren die in de integrale jeugdhulp betrokken zijn. Dit laatste in een overlegvergadering op 12 september II met de netwerkstuurgroep IJHV Waas en Dender. Het had, denk ik, een werkwijze in beeld gebracht die verder ging dan het 'louter en alleen aan elkaar melden wie wat zal doen'. **Deze terechte opmerking wordt aan het verslag toegevoegd.**
- In de nasleep van het IROJ van 29/09/2014 werd vanuit de Dienst Ondersteuningsplan Oost-Vlaanderen (VAPH) aan de voorzitter een informatieve vraag gesteld over de voorafgaandelijke procedure. De dienst bleek niet op de hoogte van de inhoud van de omzendbrief. Aangezien de rondzendbrief door het Agentschap Jongerenwelzijn werd verspreid, werd de dienst naar het Agentschap verwezen.
- Het IROJ pleit, inzake het uitbreidingsbeleid ook voor een rechtstreekse communicatie tussen het IROJ en de Vlaamse Administratie(s). Nu diende elke projectindieners zelf een kopie van het verslag bij zijn aanvraag te voegen. **Het IROJ OVI beslist dat het verslag met adviezen en aanbevelingen ook rechtstreeks aan het Agentschap Jongerenwelzijn zal worden gericht.**
- Wat het ad-hoc casusoverleg betreft (te vergelijken met het praktijkoverleg in het crisisnetwerk), heeft het Agentschap Jongerenwelzijn aan het Departement WVG de vraag gesteld of zij dit kunnen overnemen. Het Departement heeft beslist dit op te nemen voor crisissituaties zoals voorheen en met de uitbreiding naar alle andere situaties binnen de jeugdhulpverlening waarbij er iets misloopt binnen het proces.
- Het Managementcomité heeft beslist om geen financiële ondersteuning toe te kennen aan het project "Vreemd gaan" (wissellere in de jeugdhulp) waarvan de waarde op het IROJ van 26/09 door alle aanwezigen werd onderschreven. De provinciale subsidiëring stopt na 2 jaar (dit was zo in het subsidiereglement voorzien). Er wordt gekeken om het project onder een minimale vorm verder te zetten. De documenten blijven ter beschikking op de website.

0. Regionale rapportage : ervaringen met de implementatie van het decreet IJH

De rapportage stond en staat op verschillende sectorale platforms geagendeerd. De toegestuurde documenten vormen een leidraad om het gesprek te voeren. Enkele sectoren hebben hun huiswerk reeds gemaakt (o.a. een gezamenlijk document van de CLB's) maar het heeft geen zin de discussie nu partieel te voeren. We wachten de andere bijdragen in en bespreken de bundel op het IROJ van 30/01/2014.

Per sector wordt een inbreng verwacht. Is het zinvol om dit ook nog regionaal intersectoraal (bv. op het Netwerkoverleg) te bespreken ? Caroline geeft aan dat een gecombineerde sectorale en intersectorale bevraging zeker een meerwaarde heeft omdat dan ook de wisselwerking tussen de verschillende sectoren in beeld komt. Er wordt gepleit om dezelfde discussie niet op elk forum te voeren. Vanuit de bijzondere jeugdbijstand wordt aangegeven dat de koepels diezelfde bevraging doen en dat de voorzieningen hun opmerkingen aan de koepels bezorgen en niet aan de vertegenwoordigers van de koepels in het IROJ. **Het is de bedoeling om tot een regionaal verslag van ervaringen te komen. Vergaderefficiëntie is een gezamenlijke opdracht van ons allen.**

Vanuit clb-hoek wordt de ongerustheid geuit dat het vele door de clb's verrichte werk reeds werd gesynthetiseerd en dat nu nog eens "een synthese van de synthese" zou worden gemaakt.

Naast de regionale rapportage is er ook een Vlaams rapport, wat uitsluitend cijfermatige gegevens zal bevatten.

Het IROJ pleit er voor dat de resultaten en actiepunten naar de veldwerkers worden teruggekoppeld.

Het IROJ pleit voor het formuleren van duidelijke verwachtingen naar het managementcomité. Het IROJ OVI vraagt de mogelijkheid om acties te ontwikkelen naar aanleiding van de rapportage. Afspraak : de verslagen moeten bij Caroline aangeleverd worden ten laatste tegen 15 december 2014.

1. Noden en vorming inzake participatieve basishouding, verontrusting en vermaatschappelijking

Vanuit het Managementcomité werd gevraagd te peilen naar de vormingsbehoeften inzake participatieve basishouding, verontrusting en vermaatschappelijking. Deze behoeftepeiling kadert in de ontwikkeling van een Vlaams Jaarrapport over de implementatie van het decreet IJH op Vlaams niveau.

De behoeftepeiling naar vorming vindt zijn oorsprong in het BVR IJH, art. 12, 52 en 75.
HOOFDSTUK 3 Vermaatschappelijking van de jeugdhulpverlening
Art. 12.

Om de jeugdhulp te ondersteunen bij de opdrachten, vermeld in artikel 9 van het decreet van 12 juli 2013: 1° brengt het Managementcomité een vormingsaanbod tot stand dat jeugdhulpaanbieders versterkt in het aanbieden van een krachtgerichte jeugdhulpverlening;
HOOFDSTUK 7 Gepast omgaan met verontrustende situaties in de jeugdhulpverlening en de gemandateerde voorzieningen

Afdeling 1 Omgaan met verontrustende situaties in de jeugdhulpverlening
Art. 52.

Om de jeugdhulp te ondersteunen in het omgaan met verontrustende situaties, heeft het Managementcomité de volgende opdrachten: 1° het brengt een vormingsaanbod tot stand dat jeugdhulpaanbieders versterkt in het passend omgaan met verontrusting;

HOOFDSTUK 9 Een participatieve jeugdhulpverlening

Art. 75.

Met het oog op de versterking van de participatie van de minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken in de jeugdhulpverlening gaat het Managementcomité over tot: 1° het inrichten van een vormingsaanbod dat jeugdhulpaanbieders versterkt in het hanteren van een participatieve basishouding;

Vanuit de verschillende netwerken werden de volgende voorstellen geformuleerd:

- een herhaling van de vorming "Signs of Safety"
- vorming gericht op (intersectorale) netwerkontwikkeling
- vorming voor de mensen die A en M-documenten moeten invullen
- regionale infosessies rond het aanbod voor basiswerkers, gericht op de praktijk

Voorziene vormingen:

- Infosessies A-document en indicatiestelling: voorzien voor januari (ITP)

In OVI werden de voorbije jaren verschillende vormingspakketten ontwikkeld, nl. het Accent van de Cliënt en Verontrustende situaties, dialoog met de cliënt. Deze pakketten zijn degelijk en nog niet verouderd.

Het IROJ OVI vraagt om in te zetten op regionale vormingsinitiatieven, intersectoraal en in kleine groepjes en aan de slag te gaan met de reeds bestaande pakketten. Het IROJ OVI pleit om regionaal middelen te voorzien voor een permanent vormingsaanbod op intersectorale thema's.

Daarbij vraagt het IROJ OVI om eerst in te zetten op informatie initiatieven met betrekking tot het bestaande aanbod. Dit is momenteel prioritair.

2. Toelichting onderzoek "Consultvragen in situaties van verontrusting" door Eline Vyvey en Rudi Roose, Vakgroep Sociale Agogiek, UGent

Het onderzoek wordt toegelicht waarop vanuit de vergadering vragen kunnen worden gesteld.

Vragen die de vergadering opwerpt :

- *Indien men een overzicht wil van verontrusting in Oost-Vlaanderen, waarom beperkt men zich dan tot het OCJ (Ondersteuningscentrum Jeugdhulp) en wordt het VK (Vertrouwenscentrum Kindermishandeling) niet betrokken ?*
Hierin spelen vooral pragmatische overwegingen een rol. Het gaat ook niet zozeer over het consult op zich. Men wil een goed zicht krijgen op in welk soort situaties er wordt aangemeld en wat men ermee doet.
Door het VK erbij te betrekken, kan men zicht krijgen op een ander soort meldingen. Daarnaast heeft het VK ook een geschiedenis rond consult en kan vergeleken worden met consult voor de term 'verontrusting' zijn intrede deed. Men mag niet uit het oog

verliezen dat er ook consult is, waarbij gewoon om advies wordt gevraagd, los van verontrusting. De consultfunctie bij het VK bestaat al lang.

Het IROJ pleit ervoor om ook te onderzoeken of er een verschuiving is in de aard van de consultvragen.

- *Het zou interessant zijn om de inhoud van de consultfuncties te overlopen, bv ook deze in crisisnetwerk.*
De hoofdfocus van het onderzoek ligt niet op wat verontrusting is. Verontrusting is immers een constructie die naargelang de tijdsgeest wijzigt. Men wil een zicht krijgen op de factoren die bij professionelen meespelen in de inschatting dat een situatie op een bepaald ogenblik verontrustend wordt genoemd.
In het trajectonderzoek wordt ook het cliëntperspectief meegenomen en ook het perspectief van ruimere kaders zoals bijvoorbeeld dat van de brede instap.
- *De vergadering vraagt of men in dit onderzoek ook een zicht wil krijgen op "verontrustingsblindheid".*
Er wordt aangehaald dat binnen de jeugdhulpvoorzieningen vaak mensen door de mazen van het net glippen. Ook stellen voorzieningen vast dat het met bepaalde cliënten binnen de voorziening volledig fout loopt. In veel van deze gevallen blijft de jeugdrechter aangeven om gewoon verder te doen omdat er geen alternatief is. Er is geen aanbod voor jongeren met een zware psychiatrische problematiek. Deze situaties worden zelfs niet meer aangemeld.
Algemeen is er een problematiek van verzwaring van problematieken binnen de leefgroepen, wat niet ten goede komt aan de opvang en begeleiding van het doelpubliek waarvoor de voorziening geschikt is. Zeker vanuit de voorzieningen binnen Jongerenwelzijn wordt dit aangehaald.
Er wordt hierop gerepliceerd dat niet aanmelden geen oplossing is. Het probleem ligt niet alleen bij schaarste van opvangmogelijkheden voor bepaalde doelgroepen. Er is ook een probleem van elkaar te weinig kennen.
- *Er is enerzijds een pleidooi om het onderzoeksobject af te bakenen. Anderzijds pleit het IROJ ervoor om brede maatschappelijke verontrustingsfactoren mee op te nemen.*
- ***Het IROJ pleit ervoor om voldoende zorg aan de dag te leggen bij het voorzien van cliëntparticipatie in de focusgroepen. Er zijn verschillende reflectiegroepen actief in Oost-Vlaanderen die hierin een rol kunnen opnemen.***
- ***De Provinciale werkgroep Maatschappelijke Noodzaak heeft een traject gelopen in Oost-Vlaanderen 'Cliëntparticipatie in verontrustende situaties'. Caroline bezorgt het rapport aan Eline.***

3. Planning regionale infosessies "de modules onthuld"

Er was afgesproken om de concretisering en de organisatie van deze sessies als opdracht aan de netwerkoverleggen te geven. In Waas en Dender en in Zuid-Oost-Vlaanderen is men hier alvast mee gestart.

Een mogelijkheid is wel dat de algemene inleiding in de drie regio's door dezelfde spreker wordt verzorgd. Daarna is er een infobeurs. Voorzieningen gaven aan dat er een gemeenschappelijk stuk kon gebracht worden over de 3 netwerken. Voor het netwerk Waas en Dender was de vraag niet helemaal duidelijk. Er wordt nog even gewacht op de besprekingen in Gent om te kijken of er al dan niet provinciaal wordt samengewerkt. Er is zeker mogelijkheid om met een klein eenmalig werkgroepje hierover samen te zitten.

Vanuit het Vlaams niveau wordt er een bekendmakingsactie gepland rond de brede instap. Caroline hoopt hier op het volgende IROJ meer over te kunnen vertellen.

4. Dagelijkse praktijk in de samenwerking tussen hulpverlening enerzijds en politie & parket anderzijds

In het najaar kwamen er signalen vanuit de hulpverlening dat er bij hen veel feedback-vragen binnenkwamen van de politie. In bepaalde regio's zouden er overlegfora zijn waar casussen worden besproken tussen politie en hulpverlening.

De voorliggende vraag is welke praktijken er bestaan inzake samenwerking tussen hulpverlening en politie/justitie en welke spanningsvelden er eventueel zijn.

In de Hagewinde zijn de wederzijdse verwachtingen tussen politie en hulpverlening duidelijk.

Vanuit de politiezone Gent nam men een paar jaar geleden het initiatief om voor het VAPH te komen toelichten wat men onder "vermist zijn" verstaat, welke documenten er nodig zijn bij aangifte, wat de politie doet in dergelijke gevallen. Misschien is het nuttig dit initiatief nog eens te herhalen

Vanuit De Sleutel ervaart men geen spanningsveld tussen politie en hulpverlening. Zij ervaren nood aan echte samenwerking van de hulpverlening met de stok achter de deur. Er is nood aan meer overleg rond beleid bij semi-gedwongen hulpverlening.

Vanuit de stuurgroep rond het CAW-netwerk in Gent organiseerde men een samenkomst met een aantal sleutelfiguren binnen verschillende politiezones. Men wou de zorg van politie beluisteren en waar mogelijk hierop constructieve antwoorden bieden, oa rond welke info er kan gedeeld worden. Vanuit het CAW haalt men aan dat er in het kader van slachtofferhulp een fax kan gestuurd worden door de politie. Dit kan enkel in het kader van misdrijven. Men stelt echter vast dat politiediensten meer en meer deze fax gebruikt voor allerhande sociale problemen waarvoor snelle opvolging gevraagd wordt en dat is niet de bedoeling.

Het algemene gevoel is dat er een grijze zone is inzake uitwisseling van gegevens. Vanuit de politiezones haalt men aan dat de sociale dienst gevat zou zijn onder het beroepsgeheim. Dit is niet het geval. Het beroepsgeheim hangt samen met de werkgever die de persoon tewerk stelt.

5. Stand van zaken cliëntvertegenwoordiging binnen IJH

Er wordt verwezen naar de brief van het Vlaams Gebruikersplatform Personen met een Handicap.

Vanuit het departement worden gesprekken gevoerd rond cliëntvertegenwoordiging namens personen met een handicap. Het VAPH wil deze plaats enkel innemen indien aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Vanuit het Vlaams Netwerk Armoede werd een gelijkaardig standpunt ingenomen. De gesprekken tussen de Vlaamse overheid (WVG) en beide organisaties zijn nog lopend.

Er wordt op de vergadering een overzicht gegeven op welke domeinen de Vlaamse overheid inzet rond cliëntparticipatie :

- ondersteunen/ voorbereiden IROJ
- Intersectoriaal/interregionaal cliëntenforum
- inrichten van vorming voor hulpverleners
- gerichte acties

Het IROJ heeft hier verder geen opmerkingen of vragen bij.

6. Toelichting over de focusgroepen door Tom Elen (Intersectorale Toegangspoort)

Vanuit het IROJ Antwerpen kwam een signaal dat heel wat openstaande plaatsen niet ingevuld raken. De reden hiervoor kan divers zijn. Er werd dan ook in Antwerpen beslist om een focusgroep samen te stellen.

Is dit ook in Oost-Vlaanderen wenselijk?

Er wordt een oproep gedaan om alle openstaande plaatsen te declareren.

De vraag wordt gesteld of de Toegangspoort zelf suggesties kan doen bij vragen die binnenkomen. Het antwoord hierop is negatief. Dit druist in tegen de scheiding van indicatiestelling en toewijzing. De Toegangspoort stelt de vraag niet af op het aanbod.

Er is nood aan informatiesessies over wat er bestaat.

Het IROJ OVI beslist om ook in Oost-Vlaanderen focusgroepen te organiseren. Leden: Isabelle Quintens (namens de regionale staf), BJB, het VAPH platform, het sectoraal overleg van clb's, het crisismeldpunt, het OBC/OCC (Tom vraagt zelf gegevens op), het CKG, CAW, VK (Paul), CIG. Andere geïnteresseerden mogen hun gegevens doorgeven aan Tom.

7. Varia

- Verhouding crisisnetwerk/ IROJ : verdaagd naar volgende vergadering
- Vraag DOP (dienst ondersteuningplan) naar bekendmaking van de werking via het IROJ. Hoe kan het aanbod van DOP beter bekend gemaakt worden. Het IROJ geeft aan dat dit kan binnen de vormingsreeks "de Modules onthuld" of tijdens het regionale netwerkoeverleg.
- Bekendmaking Huizen van het Kind : er zijn er 25 in Oost-Vlaanderen, waarvan er 19 gesubsidieerd worden en 6 enkel erkend. Zij moeten zich kenbaar maken op het IROJ. Dit zal gebeuren.
- Vraag platform minderjarigen: de sector personen met een handicap vraagt om het platform minderjarigen te linken aan het IROJ eventueel met ondersteuning voor de verslaggeving. **Het IROJ acht het voortbestaan van dit platform nuttig, bv. om uitbreidingsbeleid VAPH voor te bereiden. Een link naar het IROJ – naar analogie met bv. Stent – is zeker nuttig. In administratieve ondersteuning kan echter niet**

worden voorzien aangezien ook andere sectorale platforms (bv. OVOP) hier zelf voor moeten instaan.

- Folder bekendmaking diensten brede instap (Waas en Dender)
Er werd hierrond destijds een brochure opgemaakt voor professionelen. Kan deze geactualiseerd worden? Zijn hiervoor middelen? Het gaat om een soort sociale kaart voor het brede welzijnsveld. In het kader van samenwerking is het nuttig te beschikken over een gemeenschappelijk instrumentarium. Bijkomende opmerking is dat hierrond ook communicatie moet zijn naar de cliënten.
- Project C²
Het gaat om een project waarbij men enerzijds tot een bundeling wil komen van het hulpaanbod voor kinderen vanuit de kinder- en jongerenpsychiatrie en de ambulante geestelijke gezondheidszorg en anderzijds hierrond een netwerking opbouwen. Er is veel samenwerkingsbereidheid hierrond. Er zal een subsidieaanvraag gericht worden naar het Agentschap Jongerenwelzijn. **Het IROJ staat achter dit project en steunt de vraag om het te continueren.**
- Lerend netwerk
Jongerenwelzijn stelt € 5 000 ter beschikking in het kader van lerend netwerk die onder sub-regio's kunnen verdeeld worden. De keuze zal bij de regio's liggen.
- Folder Recht op vertrouwenspersoon: deze wordt verspreid naar alle organisaties waar kinderen en jongeren komen. Folders kunnen besteld worden bij kinderrechtswinkel. Verzendingskosten dienen betaald te worden. De folder kan ook in het VAC bekomen worden.
- Vergaderplanning :
De vergaderingen blijven doorgaan op vrijdagochtend.
De vergaderfrequentie wordt, omwille van de volle agenda, verhoogd naar 6-wekelijks i.p.v. 2-maandelijks.
De eerstvolgende vergadering gaat door op **30 januari 2015**. De data voor de daaropvolgende vergaderingen worden vastgelegd door Steven en Caroline.
- Agenda volgend IROJ
  - Regionale rapportage
  - feedback uitbreiding en transitie/ adviezen IROJ
- **Volgende vergadering IROJ Vrijdag 28 november (9-12u)**

